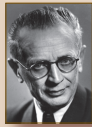

Literární mapa Těšínského Slezska

Mapa literacka Śląska Cieszyńskiego

Gustaw Morcinek
*25. 8. 1891 Karviná † 20. 12. 1963 Krakov
prozaik, publicista, učitel
Pocházel z hornické rodiny. Většina jeho děl byla věnována životu ve Slezsku, zvláště práci horníků, sociálním a národnostním otázkám s kladným přístupem k pracujícím člověku, k lidovým folklorním tradicím. Rada jeho děl je věnována mládeži.

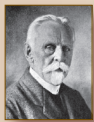

Karviná

Henryk Jasiczek
*2. 3. 1919 Kottingsbrunn u Vidně † 8. 12. 1976 Český Těšín
básník, prozaik, publicista
Působil jako redaktor v časopisech a novinách Jutrzenka, Zwrot, Głos Ludu. Působil jako redaktor polské edice nakladatelství Profil v Ostravě, patřil k zakladatelům PZKO. Jako básník byl ovlivněn moderní linií polské literatury, v poezii se pokoušel zachytit přítomnost v úzkém sepětí s přírodou a domovem.

Český Těšín

Jan Kubisz
*24. 1. 1848 Kónská † 26. 3. 1929 Hnojník
básník, kronikář, učitel
Účastnil se aktivit učitelských a osvětových organizací ve Slezsku. Započal tradici polské těšínské literatury, ve svém díle zmapoval společenské vztahy na Těšínsku 2. pol. 19. století. Je autorem textu populární písně Plyniezć Olzo, která se stala neoficiální hymnou Těšínského Slezska.

Hnojník

Paweł Kubisz
*12. 5. 1907 Kónská † 19. 8. 1968 Český Těšín
básník, prozaik, publicista
Před válkou byl předsedou sdružení Śląski Związek Literacko-Artystyczny. Po válce organizoval literární a politický život na Těšínsku. Byl prvním redaktorem měsíčníku Zwrot. Jeho básnická tvorba byla ovlivněna ústní lidovou slovesností, obsahuje nářeční prvky nebo je psána přímo v těšínském nářečí.

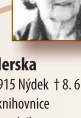
Adam Wawrosz
*24. 12. 1913 Kónská † 18. 12. 1971 Třinec
básník, prozaik, dramatik
Založil loutkové divadlo Jiskra, pro které psal divadelní hry. Řídil loutkové divadlo Bajka v Českém Těšíně a založil estrádní divadlo Torka. Psal ve spisovné češtině i v nářečí. Stal se známým jako autor satirických divadelních her a humorových i dojemných příběhů z života prostých venkovanů.

Wilhelm Przeczek
*7. 4. 1936 Karviná † 10. 7. 2006 Třinec
básník, prozaik, dramatik, překladatel, publicista
Byl redaktorem Głosu Ludu a pracoval jako dramaturg a režisér loutkového divadla Bajka. Vydal básnické sbírky jak v češtině, tak v polštině. V jeho poezii nacházíme projekce osobních zážitků, okouzlení rodným krajem a hluboký zájem o existenci člověka. Psal rovněž romány, povídky a je taky autorem divadelních her pro děti i dospělé.

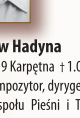
Ewa Milerska
*21. 12. 1915 Nýdek † 8. 6. 1986 Nýdek
básnířka, knihovnice
Celý život strávila se svou rodinou na venkově. Tvořila ve spisovné polštině i nářečí. Reprezentovala tzv. lidový směr v regionální literatuře. V poezii opěvovala krásu krajiny Beskyd, v níž člověk nacházel své rodné kořeny.

Władysław Młynek
*6. 6. 1930 Hrádek ve Slezsku † 1. 12. 1997 Návsi u Jablunkova
básník, kulturně-spoolečenský pracovník, učitel. Celý svůj život se věnoval pedagogické a učitelské praxi. Byl učeným vedoucím souboru Gorol, souboru Czantoryjki a Biedronki. Pracoval jako šéfredaktor měsíčníku Zwrot. Ve své literární tvorbě používal spisovnou polštinu i nářečí, psal pro dospělé i děti. Byl autorem textů písní a divadelních her.

Stanisław Hadyna
*25.09.1919 Karpětna † 1.01.1999 Krakov
muzik, kompozitor, dyrygent, pisarż
Tworca Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” oraz jego wiolelletni kierownik artystyczny, reżyser i dyrygent. Kompozitor koncertów fortepianowych, kantat, pieśni solowych i chóralnych oraz muzyki baletowej. Autor powieści i dramatów.

Kazimierz Józef Węgrzyn
*1.01.1947 Miejsce Piastowe
poeta, pedagog
Autor wierszy i opowiadań. Nie stroni od prozy poetyckiej i fraszek. W jego twórczości wyróżnić można trzy bloki tematyczne: patriotyczny, religijny i beskidzko-cieszyński. Utwory publikował w wielu czasopiśmiech i wydaniach indywidualnych zbiorów poetyckich.

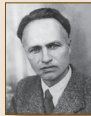

Emilia Michalska
*7.07.1906 Pruchna † 24.10.1997 Cieszyń
pisarka ludowa
Autorka wierszy, bajek ludowych, ballad, pastorałek, gawęd, opowiadań i utworów scenicznych, w większości pisanych gwara. Zajmowała się również malarstwem i rzeźbą ludową, tworzyła wycinanki.

Pruchna

Kornel Filipowicz
*27.10.1913 Tarnopol † 28.02.1990 Krakov
pisarz, publicista, scenarzysta
Jeden z najwybitniejszych polskich prozaików XX wieku. Autor 37 książek, znany jednak głównie z krótkich form literackich. W swojej twórczości powracał do związków z ziemią cieszyńską, gdzie spędził dzieciństwo i młodość.

Julian Przyboś
*5.03.1901 Gwoźnica † 6.10.1970 Warszawa
poeta, eseista, krytyk literacki, tłumacz
Współtwórca Awangardy Krakowskiej. Współpracownik wielu czasopiśmiech. Współzałożyciel Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” oraz pisma „Odrodzenie”. W latach 1927-1939 uczył w cieszyńskich szkołach średnich.

Jerzy Kronhold
*24.01.1946 Cieszyń
reżyser, poeta, działacz kulturalny
Uważany za współtwórcę tzw. Nowej Fal. Był pierwszym organizatorem Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego „Na Granicy” w Cieszyźnie (dzisiaj festiwal „Bez Granic”). W latach 1991-1995 i 2007-2011 konsul generalny RP w Ostrawie.

Zofia Kossak-Szczucka (Szatkowska)
*10.08.1889 Kosmin pod Dęblinem † 9.04.1968 Bielsko-Biala
pisarka, publicystka, działaczka ruchu oporu
Na jej dorobek składają się głównie powieści historyczne i religijne oraz opowiadania dla dzieci i młodzieży. W czasie II wojny światowej współzałożycielka organizacji Front Odrodzenia Polski oraz Rady Pomocy Żydom („Żegota”). Odniesiona medalem Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata.

Górkí Wielkie

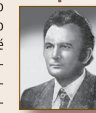

Jerzy Pilch
*10.08.1952 Wisła
pisarz, dramaturg, publicista, scenarzysta filmowy
Autor powieści, opowiadań, scenariuszy filmowych. Współtwórca pozacenzuralnego pisma „NaGłos”. W swoich książkach posługuje się ironią i anegdota. Jego styl bywa porównywany z Bohumilem Hrabalem i Milanem Kunderą.

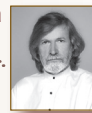
Stanisław Hadyna
*25.09.1919 Karpětna † 1.01.1999 Krakov
muzik, kompozitor, dyrygent, pisarż
Tworca Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” oraz jego wiolelletni kierownik artystyczny, reżyser i dyrygent. Kompozitor koncertów fortepianowych, kantat, pieśni solowych i chóralnych oraz muzyki baletowej. Autor powieści i dramatów.

Wisła

Władysław Młynek
*6. 6. 1930 Hrádek ve Slezsku † 1. 12. 1997 Návsi u Jablunkova
básník, kulturně-spoolečenský pracovník, učitel. Celý svůj život se věnoval pedagogické a učitelské praxi. Byl učeným vedoucím souboru Gorol, souboru Czantoryjki a Biedronki. Pracoval jako šéfredaktor měsíčníku Zwrot. Ve své literární tvorbě používal spisovnou polštinu i nářečí, psal pro dospělé i děti. Byl autorem textů písní a divadelních her.

Istebna

Kazimierz Józef Węgrzyn
*1.01.1947 Miejsce Piastowe
poeta, pedagog
Autor wierszy i opowiadań. Nie stroni od prozy poetyckiej i fraszek. W jego twórczości wyróżnić można trzy bloki tematyczne: patriotyczny, religijny i beskidzko-cieszyński. Utwory publikował w wielu czasopiśmiech i wydaniach indywidualnych zbiorów poetyckich.

Janusz Gaudyn
*24. 2. 1935 Ochojec u Katowic † 22. 6. 1984 Třinec
básník, aforista, lékař

Karol Berger
*3. 5. 1894 Orlová Lazy † 30. 8. 1953 Rybnik
prozaik, dramatik

Adam Wiesław Berger
*6. 6. 1926 Ostrava Přívoz † 15. 1. 1998 Ostrava Poruba
prozaik, básník, publicista

Gustaw Przeczek
*30. 5. 1913 Orlová Lazy † 21. 2. 1974 Hradec Králové
básník, dramatik, prozaik

Adolf Fierla
*16. 1. 1908 Orlová † 8. 9. 1967 Londyn
básník, prozaik, překladatel

Gustaw Sajdok
*12. 1. 1935 Bystrice nad Olší † 11. 11. 2002 Český Těšín
básník, prozaik, dramatik

Jan Pyszek
*17. 9. 1925 Návsi u Jablunkova † 31. 8. 2008 Třinec
básník, prozaik, překladatel

Władysław Sikora
*10. 5. 1933 Bocanovice u Jablunkova
básník, prozaik, překladatel, esejista

Jindřich Zogata
*6. 8. 1941 Jaworzynka
prozaik, básník, překladatel

Kazimierz Kaszper
*18. 11. 1946 Vendryně
básník, překladatel, publicista

Renata Putzlacher
*15. 6. 1966 Karviná
básnířka, fejetonistka, esejistka, dramaturgyně, překladatelka

Bogdan Trojak
*23. 3. 1975 Český Těšín
básník, prozaik, překladatel

Lech Przeczek
*18. 7. 1961 Český Těšín
básník, prozaik, aforista, překladatel

Paweł Tysek
*27.08.1914 Jaworzynka † 15.07.1978 Huntington (USA)
nauczyciel akademicki, pisarz, etnograf

Józef Kornblum
*17.02.1917 Pruchna
pisarz, pamiętnikarz

Maria Wardasówna
*5.07.1907 Roztropice † 17.04.1986 Warszawa
pisarka, pilot szybowcowy i śmigłowy

Emanuel Grim
*1.01.1883 Karwiná † 18.10.1950 Cieszyń
ksiądz katolicki, pisarz, polski działacz narodowy, śląskoznawca

Leon Miękina
*5.07.1930 Cieszyń
nauczyciel, pisarz, tłumacz

Beata Sabath
*18.10.1962 Cieszyń
nauczycielka, pisarka, dziennikarka

Oskar Zawisza
*23.11.1878 Jablonków † 18.01.1933 Gierlicko
ksiądz katolicki, kompozitor, działacz kulturalny i oświatowy, publicysta

Maria Pilch
*5.02.1912 Wisła † 18.07.1990 Wisła
nauczycielka, pisarka, działaczka kulturalna

Walenty Krzyszcz
*13.02.1886 Górkí Wielkie † 3.04.1959 Międzyrzecze
nauczyciel, pisarz ludowy

Franciszek Francus
*29.06.1870 Krasna † 17.08.1962 Český Těšín
nauczyciel, folklorysta, pisarz ludowy, publicysta

Jerzy Probosz
*2.04.1901 Istebna † 29.05.1942 Dachau
pisarz ludowy, działacz społeczny i kulturalny

Józefa Zyta Sarama-Wojnar
*21.12.1912 Wola Pławska k. Mielca † 1.02.1997 Cieszyń
nauczycielka, poetka, publicystka

Jerzy Rucki
*3.03.1919 Jaworzynka † 26.09.2001 Lucerna (Szwajcaria)
ekonomista, pisarz, tłumacz, publicysta, działacz polonijny